

Ks § 156

Au § 121

Dnr KS 0010/2018

**Kommentarer till granskning av uppföljning av och
kvalitetssäkring av redovisningen,
Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen**

Allmänna utskottet

Ärendebeskrivning

Revisorerna vid Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen och KPMG genomförde en granskning av förbundets uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen och inkom med revisionsrapport. Revisorerna inkom med en skrivelse med kommentarer till vad som anges i revisionsrapporten. Svar önskades senast den 30 juni 2018.

Direktionen för Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen har vid sammanträde den 15 juni 2018 § 97 beslutat om svar med anledning av revisorernas skrivelse.

Allmänna utskottets beslut

Allmänna utskottet hänskjuter ärendet till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige notera kommentarerna.

Ank 180629

Dnr KS 0210/2018-106

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRBUNDET
BERGSLAGEN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Direktionen

Sammanträdesdatum
2018-06-15

Sida
19

SBB2017-592

§ 97

Förslag till kommentarer, granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

Direktionens beslut

Beslutar att anta förslag på kommentarer till revisionsrapport efter granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen.

Beskrivning av ärendet

Revisorerna vid Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen har tillsammans med konsulter från KPMG genomfört en granskning av förbundets uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen. Revisorerna vill att direktionen inkommer med kommentarer till revisorernas iakttagelser senast den sista maj. Revisionen har förlängt svarstiden till 30 juni 2018.

Förslag till kommentarer:

Utdrag ur revisionsrapporten:

"Vår rekommendation är att förbundet tar fram en redovisningshandbok som tydliggör samt beskriver viktiga processer och rutiner i förbundets redovisning."

Direktionens kommentar:

Att ta fram en komplett redovisningshandbok är ett stort arbete och något som inte kan genomföras inom den närmsta tiden. Men att tydliggöra processer och rutiner är något som ekonomienheten måste arbeta på.

Utdrag ur revisionsrapporten:

"Vår rekommendation är att förbundet antar en bokslutsinstruktion som tydliggör samt beskriver vilka processer och rutiner som aktualiseras i bokslutsarbetet."

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Protokollsutdrag till

Direktionens kommentar:

Vid bokslut arbetar förbundet efter en tidplan där datum för färdigställande av varje moment framgår. I och med delårsbokslutet 2018 kommer den tidplanen fyllas ut för att tydliggöra arbetet bakom färdigställandet av varje moment.

Utdrag ur revisionsrapporten:

"Vår rekommendation är att attest av manuella bokföringsordrar införs för att säkerställa god intern kontroll och kvalitetssäkring avseende redovisningen."

Direktionens kommentar:

Eftersom det är ett väldigt begränsat antal handläggare som kan registrera manuella bokföringsordrar i systemet har god intern kontroll och kvalitetssäkring kunnat uppnås utan attest av bokföringsordern. Men för att ytterligare öka kontrollen kommer en rutin för när attest av bokföringsordrar är relevant att tas fram.

Utdrag ur revisionsrapporten:

"Vår rekommendation är att alla väsentliga balanskonton stäms av månadsvis, att differenser och att samtliga månadsavstämningar atteras av överordnad."

Direktionens kommentar:

Arbete med att förbättra avstämningarna av balanskonton pågår.

Utdrag ur revisionsrapporten:

"Vår rekommendation är att riktlinjer antas som tydliggör när investeringar ska aktiveras som tillgångar respektive bokföras som driftskostnader direkt i resultaträkningen"

Direktionens kommentar:

Riktlinjer för när en anskaffning ska bokföras som anläggningstillgång antogs av direktionen 2018-04-27.

Utdrag ur revisionsrapport:

"Vår rekommendation är att förbundet ser över så att budgeten bryts ned på ändamålsenliga nivåer i ekonomisystemet"

Justerares sign			Protokollsutdrag till
Ordförandesbestyrkande			

Direktionens kommentar:

En sådan översyn genomförs i och med varje ny detaljbudget som tas fram för att hamna på en nivå där detaljerna är relevanta och håller hög kvalitet.

För ärendet aktuella handlingar

Revisionsrapport Diarienummer 2017-592

Förslag till beslut

Direktionen föreslås besluta att anta förslag på kommentarer till revisionsrapport efter granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen.

Delges:
Revisjonen

Delges för kännedom:
Medlemskommunerna

Justerares sign			Protokollsutdrag till
Utbudsbestyrkande			

Samhällsbyggnadsförbundet
Bergslagen
Revisionen

2018-04-19

Ank 180419

Dnr KS 0010/2018-68

Till:
Direktionen för Samhällsbyggnadsförbundet
Bergslagen

För kännedom:
Kommunfullmäktige Nora kommun
Kommunfullmäktige Lindesbergs kommun
Kommunfullmäktige Ljusnarsbergs kommun
Kommunfullmäktige Hällefors kommun

Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

Revisorerna i Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen har genomfört en granskning av kommunalförbundets uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen. I granskningsarbetet har vi biträttats av konsulter från KPMG.

Syftet med granskningen är att kartlägga och bedöma direktionens uppföljning och kvalitetssäkring av bokslut; månads-, del, och årsbokslut.

Efter genomförd granskning kan vi konstatera att förbundet genomför månadsvisa resultatuppföljningar innehållande kommentarer om avvikelse mot budget. Dessa månadsuppföljningar delges medlemskommunerna löpande och tas upp på Direktionens sammanträden.

Förbundet har ingen framtagen redovisningshandbok eller bokslutsinstruktion. Istället finns kunskapen och erfarenheten av viktiga rutiner och processer angående förbundets redovisning hos enskilda medarbetare, vilket bedöms göra organisationen sårbar.

Förbundet saknar även riktlinjer för när en investering ska aktiveras respektive kostnadsföras direkt i resultaträkningen. Därtill saknas vissa interna kontrollmoment som syftar till att kvalitetssäkra förbundets redovisning i form av exempelvis attest av överordnad avseende månadsavstämningar.

Revisorerna önskar att direktionen inkommer med kommentarer till iakttagelserna senast 31 maj 2018.

För revisionen

Gunilla Carlsson, ordförande

Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

Rapport

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

KPMG AB

2018-04-19

Antal sidor 7

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen
Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

2018-04-19

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte och revisionsfråga	2
1.2	Revisionskriterier	2
1.3	Metod och avgränsningar	2
1.4	Ansvarig nämnd/styrelse	3
1.5	Projektorganisation	3
2	Resultat av granskningen	3
2.1	Riktlinjer och instruktioner	3
2.2	Uppföljning avseende efterlevnad av fastställda riktlinjer och instruktioner	4
2.3	Budgetuppföljning	5
2.4	Uppföljning och kvalitetssäkring av informationen i finansiella rapporter	5
2.5	Hantering av överskott inom taxefinansierad verksamhet	6
3	Slutsats & rekommendationer	6

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen
Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

2018-04-19

1 Bakgrund

Vi har av Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagens revisorer fått i uppdrag att granska kommunalförbundets uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att kartlägga och bedöma direktionens uppföljning och kvalitetssäkring av bokslut; månads-, del, och årsbokslut.

Inom ramen för det övergripande syftet ska följande frågor besvaras eller belysas:

- Finns interna riktlinjer som tydliggör hur bokföring av kostnader ska ske?
- Hur säkerställs att fastställda principer, rutiner och lämnade instruktioner efterlevs?
- Bryts budgeten ner till ändamålsenliga nivåer i ekonomisystemet?
- Periodiseras budget och utfall i ekonomisystemet på ett ändamålsenligt sätt?
- Är instruktioner inför delårsrapport och årsredovisning ändamålsenliga?
- Sker uppföljning på ändamålsenliga nivåer i organisationen?
- Säkerställs att informationen i månadsrapporter, delårsrapport och årsredovisning är ändamålsenlig och korrekt?
- Hur hanteras uppkomna överskott i den taxefinansierade verksamheten, t ex renhållningen?

1.2 Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om rutinerna uppfyller:

- God redovisningssed
- Interna reglementen och riktlinjer för kvalitetssäkring av redovisningen

1.3 Metod och avgränsningar

Granskningen avser år 2017 och för bundet som helhet. Hur medlemskommunerna bokför eventuella mellanhavanden med förbundet ingår inte i denna granskning.

Granskningen har genomförts genom:

- Studier av relevanta dokument
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Fördjupad granskning av bokföringsunderlag

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen
Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

2018-04-19

1.4 Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser förbundsdirektionen.

Rapporten är faktagranskad av tf. ekonomichef Mattias Sjöberg.

1.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Martin Ingberg, auktoriserad revisor samt av Sofia Mårtensson auktoriserad revisor.

2 Resultat av granskningen

2.1 Riktlinjer och instruktioner

Ett sätt att minimera risken för felaktig redovisning är att skriva ned alla viktiga rutiner och processer kring löpande bokföring, bokslut, deklarationer etcetera. I en så kallad redovisningshandbok kan förbundets kontoplan, resultatenheter, rutiner för avstämningar, rapportering m.m. tydliggöras. Det gör att redovisningsavdelningen upplever en större trygghet i sitt arbete vid t.ex. personalomsättning, frånvaro etcetera.

Förbundet har ingen framtagen redovisningshandbok. Istället finns kunskapen och erfarenheten av viktiga rutiner och processer angående förbundets redovisning hos enskilda medarbetare, vilket bedöms göra organisationen sårbar.

2.1.1 Riktlinjer för bokföring av kostnader

För att få en korrekt kostnadsredovisning krävs tydliga riktlinjer som anger hur olika kostnader ska bokföras.

Förbundet har en kodplan, dvs. är en förteckning över vilka ansvar, huvudbokskonton, verksamheter, projekt, objekt, aktiviteter (kommuner) och motparter affärshändelser kan bokföras mot. Förbundet har även en antagen attestförteckning¹ där det tydliggörs vilka personer som har behörighet att godkänna/beslutsattestera kostnader inom olika ansvar, verksamheter och aktiviteter.

I vissa fall förekommer det kostnader som inte går att hänföra till enskilda processer eller till enskild medlemskommun, dvs. så kallade gemensamma kostnader. För att kunna hantera gemensamma kostnader krävs att en fördelning görs.

¹ Gällande fr.o.m. 2017-10-01. Antagen på delegation av förbundschef Eva Jonsson 2017-09-30.

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen
Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

2018-04-19

Direktionen beslutade 2017-03-31 om en schablon för fördelning av gemensamma kostnader mellan förbundets olika processer; gata, park, idrott, lokalvård, VA och avfall.

Därtill finns i förbundsordningen² angivet att "Kostnader som inte direkt kan hänföras till respektive kommun ska fördelas i proportion till befolkningsantalet i respektive medlemskommun vid utgången av närmast föregående kalenderår. Om den proportionella fördelningen bedöms oskälig kan annan fördelning i undantagsfall användas efter beslut av direktionen."

Under 2015 genomförde revisorerna en granskning av styrning och rutiner för redovisning av drifts- och investeringskostnader. I denna granskning konstaterades att det saknades interna riktlinjer som tydliggör när aktivering respektive bokföring som driftskostnad ska ske. Förbundets tjänstemän har under 2017 lagt fram ett utkast till Direktionen på Interna riktlinjer med en föreslagen beloppsgräns som tydliggör när aktivering respektive bokföring som driftskostnad ska ske. Direktionen antog inte dessa riktlinjer, vilket gör att förbundet fortfarande saknar en fastslagen riktlinje för när en investering ska aktiveras som tillgång respektive kostnadsföras direkt i resultaträkningen. Enligt uppgift kommer förslag på riktlinjer behandlas av Direktionen igen på nästa direktionensmöte.

Förbundet tillämpar olika projektnummer för investeringsprojekt etcetera. Vi har i vår granskning fått indikationer på att angivande av referensnummer vid leverantörsbeställningar kan förbättras. Detta i syfte att förbättra märkningen på leverantörsfakturer, vilket underlättar kontering på rätt projekt, korrekt klassificering och projektuppföljning.

2.1.2 Instruktioner för delårs- och årsbokslut

Förbundet tar inför delårs- och årsbokslut fram en tidplan som kommuniceras i organisationen. I denna tidplan tydliggörs vilka deadlines som gäller i bokslutsarbetet, exempelvis för attester av leverantörsfakturer eller tidsrapportering. Dock finns ingen bokslutsinstruktion framtagen över vilka rutiner och processer som aktualiseras i bokslutsarbetet.

Förbundets redovisningsavdelning är liten och består endast av fem personer, en ekonomichef, två ekonomer och två ekonomistassistenter. Det är samma person på redovisningsavdelningen som gör samma delar i bokslutsarbetet från år till år. Detta bidrar dock till att göra organisationen sårbar för personalförändringar, då det inte finns dokumenterat vad respektive person gör för moment i bokslutsarbetet. Vid eventuell personalomsättning finns därför risk att kunskap och bokslutsrutiner går förlorad.

2.2 Uppföljning avseende efterlevnad av fastställda riktlinjer och instruktioner

För att säkerställa att fastställda riktlinjer och instruktioner efterlevs i organisationen är det viktigt att följa upp att dessa är implementerade.

² Gällande fr.o.m. 2017-01-01. Antagen av respektive kommunfullmäktige i Hällefors, Lindesbergs, Ljusnarsberg och Nora kommun

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen
Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

2018-04-19

Förbundet har en intern kontrollplan. I kontrollplanen för 2018 finns angivet två kontrollmoment som kan kopplas till förbundets uppföljning avseende efterlevnad av fastställda riktlinjer och instruktioner inom redovisningsområdet. Dels att fastställda rutiner följs vid kundfakturerings och att rätt taxa faktureras och dels att attest av leverantörsfakturer sker i enlighet med attestreglemente/attestförteckning. Kontrollen utförs av ekonom via stickprov en gång per år, med ekonomichefen som ansvarig. Resultatet från genomförd kontroll rapporteras till Direktionen.

I och med att det saknas en del fastställda riktlinjer och instruktioner inom redovisningsområdet, såsom redovisningshandbok och bokslutsinstruktioner, har Intern kontroll för att säkerställa att dessa efterlevs inte aktualiserats.

2.3 Budgetuppföljning

Det är viktigt att budgeten bryts ned på ändamålsenliga nivåer för att möjliggöra analyser av avvikelser och kunna utkräva ekonomiskt ansvar. Budgetuppföljning bör därför göras på en sådan nivå som är motiverat för att styra och följa upp verksamheten.

Förbundets budget 2017, med verksamhetsplan för 2018-2019³ innehåller driftbudget för förbundets olika processer uppdelat per medlemskommun. Budgetdokumentet innehåller även respektive medlemskommuns investeringsbudget uppdelat per process.

I ekonomisystemet periodiseras årsbudgeten med 1/12 per månad. Uppföljning mot budget och prognos görs vid åtta tillfällen löpande under året i samband med månads-skiften. Uppföljningen görs av ekonom tillsammans med verksamhetsansvarig.

Budgeten används nedbrutet på detaljnivå i ekonomisystemet, vilket gör att det krävs schablonmässiga fördelningar av den budget som antagits av Direktionen. Nedbrytning av budgeten sker på olika verksamheter, konton, aktiviteter (kommun), objekt och motparter (för att särskilja interna respektive externa poster). Vi har i vår granskning fått indikationer på att budgeten bryts ned på en för låg nivå i ekonomisystemet och som inte är relevant för förbundets ekonomistyrning.

2.4 Uppföljning och kvalitetssäkring av informationen i finansiella rapporter

För att säkerställa att korrekt information lämnas de finansiella rapporterna är det önskvärt att det sker resultatuppföljningar och att avvikelser mellan budget och prognos följs upp i sådan omfattning att förekomst av väsentliga fel kan upptäckas.

Månadsuppföljningar sker varje månad i förbundet. Det sker månadsuppföljningar dels avseende driften och dels avseende investeringar. I månadsuppföljningarna anges budget, prognos och utfall. Väsentliga avvikelser kommenteras. Ekonomilavdelningarna i medlemskommunen får ta del resultatutfallet runt den 10:e varje månad. Månadsuppföljningarna är även uppe på Direktionens sammanträden.

³ Antagen av Direktionen 2016-12-16

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen
Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

2018-04-19

Förutom resultatuppföljningar bör väsentliga balanskonton i huvudboken stämmas av månadsvis. En sådan månadsavstämning bör dokumenteras och för att uppnå god intern kontroll bör avstämningarna även attesteras av överordnad. Eventuella differenser bör följas upp och redas ut i samband med avstämningsarbetet. I förbundet sker avstämningsar av vissa balanskonton månadsvis, någon attest av överordnad sker dock inte.

För vissa affärshändelser måste en egen verifikation skapas då det saknas bokföringsunderlag till transaktionen. I dessa fall behöver en manuell bokföringsorder skapas som underlag till bokföringen, vilken ska kompletteras med supportande dokumentation. Manuella bokföringsorder kan bl.a. avse ombokningar, rättelser, periodiseringar etcetera. Eftersom det finns risk för att felaktiga bokningar leder till missvisande information i den finansiella rapporteringen är det viktigt att säkerställa att bokningarna blir korrekta. För att säkerställa en god intern kontroll och kvalitetssäkring av redovisningen är det lämpligt att överordnad går igenom manuella bokföringsorder och godkänner transaktionen genom att attestera den.

2.5 Hantering av överskott inom taxefinansierad verksamhet

I förbundet bokförs överskott inom de taxefinansierade verksamheterna (avfall och VA) som en skuld till aktuell medlemskommun. Överskott inom de taxefinansierade verksamheterna tillgodoräknas på så sätt respektive medlemskommun som överskottet avser.

Det resultat som redovisas i förbundets totala resultaträkning och som redovisas i förbundets delårsrapport respektive årsredovisning motsvarar endast förbundets skattefinansierade verksamhet. Hanteringen är enligt god redovisningssed.

3 Slutsats & rekommendationer

Förbundet genomför månadsvisa resultatuppföljningar. Innehållande kommentarer om avvikelse mot budget. Dessa månadsuppföljningar delges medlemskommunerna löpande och tas upp på Direktionens sammanträden.

Förbundet har ingen framtagna redovisningshandbok eller bokslutsinstruktion. Istället finns kunskapen och erfarenheten av viktiga rutiner och processer angående förbundets redovisning hos enskilda medarbetare, vilket bedöms göra organisationen sårbar.

Förbundet saknar även riktlinjer för när en investering ska aktiveras respektive kostnadsföras direkt i resultaträkningen. Därtill saknas vissa interna kontrollmoment som syftar till att kvalitetssäkra förbundets redovisning i form av exempelvis attest av överordnad avseende månadsavstämningsar.

Vi lämnar nedanstående rekommendationer i syfte att öka förbundets uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen:

- Vår rekommendation är att förbundet tar fram en redovisningshandbok som tydliggör samt beskriver viktiga processer och rutiner i förbundets redovisning.

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen
Granskning av uppföljning och kvalitetssäkring av redovisningen

2018-04-19

- Vår rekommendation är att förbundet antar en bokslutsinstruktion som tydliggör samt beskriver vilka processer och rutiner som aktualiseras i bokslutsarbetet.
- Vår rekommendation är att attest av manuella bokföringsorders införs för att säkerställa god intern kontroll och kvalitetssäkring avseende redovisningen.
- Vår rekommendation är att alla väsentliga balanskonton stäms av månadsvis, att differenser och att samtliga månadsavstämningar atteras av överordnad.
- Vår rekommendation är att riktlinjer antas som tydliggör när investeringar ska aktiveras som tillgångar respektive bokföras som driftskostnader direkt i resultaträkningen
- Vår rekommendation är att förbundet ser över så att budgeten bryts ned på ändamålsenliga nivåer i ekonomisystemet

2018-04-19

KPMG AB

Martin Ingberg

Auktoriserad revisor

Sofia Mårtensson

Auktoriserad revisor

Detta dokument har upprättats enbart för I dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i